

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, el. p. smmin@smm.lt,
<http://www.smm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.

Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019- - Nr.

I

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL PROFESINIO MOKYMO ORGANIZAVIMO PAMEISTRYSTĖS FORMA TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Profesinio mokymo organizavimo pameistrystės forma tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Nutarimo projektas buvo svarstytas tarpinstituciniame pasitarime, įvykusiame š. m. spalio 15 d. Nutarimo projektas teikiamas įvertinus tarpinstituciniame pasitarime išsakytas pastabas.

Nutarimo projektu tvirtinamas Profesinio mokymo organizavimo pameistrystės forma tvarkos aprašo projektas (toliau – Aprašas) darbo tvarka suderintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei Pramonininkų konfederacija. Lydraštis papildytas paaiškinimais dėl numatomų paskatų darbdaviams ir numatomų veiksmų pameistrystės modeliui įgyvendinti.

Nauju reguliavimu siekiamos įgyvendinti šios naujovės ir pokyčiai: kvalifikacijas tvarkančioje institucijoje (toliau – Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras) bus įsteigti už profesinio mokymo organizavimo pameistrystės forma plėtrą atsakingi *darbuotojų etatai*, bus sukurta *interneto svetainė*, skelbiama informacija apie pameistrystės teikėjus, *teikėjams ir darbdaviams bus teikiama metodinė pagalba ir konsultacijos*. Pagal formalias ir neformalias profesinio mokymo programas *pameistrystę galės inicijuoti teikėjai, įmonės, mokiniai, darbuotojai*, bus nustatyta, kur jie turi kreiptis. Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras darbdaviams, norintiems mokyti pameistrius, pasiūlys teikėjus, kurie galimai galėtų vykdyti profesinio mokymo programą darbdaviui ir atitinkamam teikėjui susitarus, o tais atvejais, kai tokios profesinio mokymo programos nėra parengtos, – inicijuoti naujos reikiamos programos rengimą. Teikėjas vienas arba kartu su darbdaviu galės pagal iš anksto savo interneto svetainėje paskelbtas sąlygas organizuoti pameistrių atranką, kurioje darbdavys (-iai) iš pageidaujančių atrankoje dalyvauti mokinių, jei jie priimti mokytis mokykline forma, atsirinks pameistrius. Tokią atranką rekomenduojama organizuoti ne anksčiau kaip po dviejų mėnesių nuo mokymo proceso pradžios. Toks laikas reikalingas mokiniui susipažinti su profesinio mokymo programa, apsispręsti, ar tinkamą programą pasirinko, įgyti pirminių praktinio mokymo įgūdžių, kuriuos vertindamas darbdavys galės pasirinkti pameistrį ir būsimą darbuotoją. Taip pat Apraše numatyta galimybė, kad darbdavys arba dalyvauja pameistrių atrankoje iš priimtų mokytis mokykline forma mokinių, arba turi galimybę savarankiškai atrinkti pameistrius iš nesimokančių pagal profesinio mokymo programas asmenų ir kreiptis į teikėją dėl atrinktų pameistrių mokymo pagal profesinio mokymo programą darbdavio pageidaujamu laiku, pagal darbdavio su teikėju sudarytoje sutartyje numatytas datas, nesiejant jų su mokslo metų pradžia.

Teikėjams ir darbdaviams nustatyta prievolė bendradarbiauti planuojant ir įgyvendinant profesinį mokymą ir rekomenduojama jiems pasirašyti bendradarbiavimo sutartį, kurioje galėtų būti

įrašyti susitarimai dėl bendradarbiavimo trukmės, sutarties vykdymo sąlygų, Vyriausybės nutarime nenumatytų įsipareigojimų (pvz., pasibaigusią pameistrystės darbo sutartį pakeisti į neterminuotą darbo sutartį), papildomų, kituose teisės aktuose nenustatytų, bet Lietuvos Respublikos teisės aktams neprieštarujančių sąlygų. Nauju reglamentavimu nustatyta, kad darbdaviai privalės užtikrinti sąlygas pameistriams dalyvauti vertinant ir pripažįstant jų kvalifikaciją ar kompetencijas po to, kai jie baigs ne tik formalias, bet ir neformalias profesinio mokymo programas ar jų modulius.

Nutarimo projekto tikslas – vadovaujantis Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo (toliau – Įstatymas) 19 straipsnio 4 dalimi, nustatyti profesinio mokymo organizavimo pameistrystės forma tvarką ir suteikti daugiau galimybių *mokytis darbo vietoje*, taip padidinant rengiamų kvalifikuotų darbuotojų *kompetencijų atitiktį darbo rinkos poreikiams* ir greitesnį bei sklandesnį jų *perėjimą iš mokymosi į darbą*.

Teikiamu Nutarimo projektu siūloma įtvirtinti, kad Aprašas būtų taikomas Darbo kodekso 81 straipsnio 2 dalies 2 punkte reglamentuojamu atveju – kai profesinis mokymas pameistrystės forma vykdomas su asmeniu sudarius pameistrystės darbo sutartį kartu su teisės aktais reglamentuojama profesinio mokymo sutartimi dėl formaliojo ar neformaliojo profesinio mokymo, ir nebūtų taikomas Darbo kodekso 81 straipsnio 2 dalies 1 punkte reglamentuojamu atveju – kai profesinis mokymas pameistrystės forma vykdomas su asmeniu sudarius pameistrystės darbo sutartį, tačiau nesudarant profesinio mokymo sutarties.

Nutarimo projektu nustatoma, kad organizuojant profesinį mokymą pameistrystės forma ne daugiau kaip 30 proc. formaliojo ar neformaliojo profesinio mokymo programos ar jos modulio mokymo laiko vykdo profesinio mokymo teikėjas, o likusią dalį – pameistrį mokytis priimanti ir su juo pameistrystės darbo sutartį pasirašanti įmonė, įstaiga, organizacija, ūkininko ūkis ar laisvasis mokytojas (toliau – darbdavys), vadovaudamasis neformaliojo profesinio mokymo programos ar jos modulio aprašu. Profesinis mokymas pameistrystės forma gali būti taikomas ne mažiau kaip 1 formaliojo arba neformaliojo profesinio mokymo programos moduliui arba ne trumpesniam kaip 2 mėnesių laikotarpiui. Terminą nustatyti reikia dėl kelių priežasčių – dėl aiškaus finansavimo, siejamo su modulio kaina, dėl pameistriui reikalingo kompetencijai įgyti minimalaus laiko ir dėl minimalaus laiko, kuriam būtų sudaroma profesinio mokymo sutartis ir pameistrystės darbo sutartis. Dar mažesnė trukmė nuvertintų pameistrystės idėją ir keltų problemas dėl mokymo kainos apskaičiavimo.

Asmuo galės keisti mokymosi formą iš mokyklinės į pameistrystės ir atvirkščiai visą mokymosi laikotarpį – mokymosi formos keitimas yra fiksuojamas su asmeniu sudarytoje profesinio mokymo sutartyje.

Nutarimo projektu taip pat nustatoma, kad už profesinio mokymo, organizuojamo pameistrystės forma, kokybę atsako profesinio mokymo teikėjas. Profesinio mokymo, organizuojamo pameistrystės forma, kokybės užtikrinimas yra suprantamas kaip integrali profesinio mokymo kokybės užtikrinimo sistemos dalis, jam taikomos Profesinio mokymo įstatymo 22 straipsnio 3 dalyje numatytos kokybės užtikrinimo priemonės: profesinio mokymo stebėseną, profesinio mokymo teikėjų veiklos savianalizę (įsivertinimas) ir profesinio mokymo teikėjų veiklos ir jų įgyvendinamų programų išorinis vertinimas, kuris bus vykdomas vadovaujantis Profesinio mokymo įstaigų ir kitų profesinio mokymo teikėjų, vykdančių formalųjį profesinį mokymą, veiklos bei profesinio mokymo programų išorinio vertinimo tvarkos aprašu, tvirtinamu švietimo, mokslo ir sporto ministro.

Priėmus Nutarimą, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija kartu su Ekonomikos ir inovacijų bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijomis įsipareigoja atlikti profesinio mokymo, organizuojamo pameistrystės forma, modeliui įgyvendinti reikiamus veiksmus: iki 2020 m. bus patvirtinti 6 švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymai, siejami su pameistrystės plėtra, 2020 m. I ketv. bus įsteigti už pameistrystės plėtrą atsakingi etatai Kvalifikacijų ir profesinio mokymo centre, bus sukurta pameistrystei viešinti skirta interneto svetainė, bus teikiama informacija apie profesinio mokymo teikėjus, kurie profesinį mokymą organizuoja pameistrystės forma, teikiamos konsultacijos ir metodinė pagalba. Taip pat Kvalifikacijų ir profesinio mokymo centras vykdys

pameistrystės įgyvendinimo stebėseną, analizuos pasiektus rezultatus, prireikus teiks siūlymus Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai dėl pameistrystės įgyvendinimo tobulinimo.

Profesinio mokymo, organizuojamo pameistrystės forma, finansavimas grindžiamas paskatų profesinio mokymo teikėjams ir darbdaviams sukūrimo principu. Tais atvejais, kai asmens formalusis profesinis mokymas bus vykdomas pameistrystės profesinio mokymo organizavimo forma, teikėjui skiriamos profesinio mokymo lėšos bus didinamos 25 procentais (tai reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugsėjo 11 d. nutarimas Nr. 934 „Dėl Profesinio mokymo lėšų skaičiavimo vienam mokiniui, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą (išskyrus pataisos pareigūnų profesinio mokymo ir vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų vykdomas programas), metodikos patvirtinimo“).

Paskatų sistema darbdaviams bus išbandoma įgyvendinant Ekonomikos ir inovacijų ministerijos administruojamą priemonę „Pameistrystė ir kvalifikacijos tobulinimas darbo vietoje“ Nr. 09.4.3-ESFA-K-827. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija taip pat yra suplanavusi iš 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos lėšų finansuojamą priemonę Nr. 09.4.1-ESFA-T-736 „Praktinių įgūdžių įgijimo rėmimas ir skatinimas“. Šios priemonės viena iš veiklų yra skirta pameistrystei ir pagal ją finansuojama veikla „Profesinio mokymo įstaigų mokinių praktinis mokymas darbo vietoje“. Į priemonės projektų finansavimo sąlygų aprašo projektą Švietimo, mokslo ir sporto ministerija numachiui įtraukti nuostatą dėl 40 proc. darbo užmokesčio kompensavimo darbdaviams (tokia yra Užimtumo įstatyme) bei kitas išlaidas.

Iš ES lėšų finansuojamų priemonių įgyvendinimas leis per dvejus metus (2021 ir 2022 m.) įvertinti ir apskaičiuoti realius darbdavių patiriamus kaštus dėl pameistrinio mokymo realioje darbo vietoje bei sukurti valstybės galimybes ir darbdavių lūkesčius atitinkančią paskatų darbdaviams, priimantiems pameistrius, skyrimo schemą.

Teikiamu Nutarimo projektu bus įgyvendinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 127.4 punkto nuostatos ir parengtos prielaidos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, II prioriteto „Švietimo, kultūros ir mokslo paslaugų kokybės bei efektyvumo didinimas“ 2.1.3. darbo „Profesinio mokymo ir aukštojo mokslo studijų turinio ir metodų atnaujinimas, orientuojantis į konkurencingų XXI a. kompetencijų suteikimą“ 8 punkto „Nuolatinio skaidraus mechanizmo, leidžiančio kompensuoti įmonių išlaidas, patiriamas vykdant profesinį mokymą pameistrystės forma, sukūrimas“ nuostatai įgyvendinti.

Nutarimo projektu nėra perkeliama ir (ar) įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Nutarimo projektas parengtas, laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo bei Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projektu nesiūloma naujų sąvokų, nekeičiamos dabar galiojančios sąvokos.

Nutarimo projektas teisės aktų nustatyta tvarka skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje.

Nutarimo projekto rengimą koordinavo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos kancleris Tomas Daukantas (tel. (8 5) 219 1227, el. p. Tomas.Daukantas@smm.lt), tiesioginė rengėja – Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Mokymosi visą gyvenimą departamento Profesinio mokymo skyriaus vyriausioji specialistė Jolanta Zabietienė (tel. (8 5) 219 1136, el. p. Jolanta.Zabietiene@smm.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 7 lapai.

Jolanta Zabietienė, tel. (8 5) 219 1136, el. p. Jolanta.Zabietiene@smm.lt